

Obsah

Předmluva	7
Úvod. Podstata, úkol a rozdělení zeměpisu — Začátky a vývoj zeměpisu	9
Země — Matematický zeměpis a geofysika	
Teorie kosmogonické	32
Tvar a velikost Země. Obzor — Určování směru a polohy	33
Oběh Země kolem Slunce	37
Země, globus a mapa. Literatura	43
Vodorovné a svislé členění zemského povrchu	51
Fyzikální vlastnosti zemské. Tepelné poměry Země — Složení zemské kůry — Zemská tiže a rozloha hmoty v zemské kůře — Zemský magnetismus	55
Vývoj tvaru zemského povrchu a paleogeografie. Literatura	64
Ovzduší	
Úkol a význam nauky o podnebí	69
Vlastnosti ovzduší	70
Tepelná bilance Země	71
Činitelé klímatu fyzikálního. Literatura	73
Teplota ovzduší. Měření teploty vzduchu — Průměrné teploty — Horizontální rozdělení teploty na zemském povrchu — Lednové a červencové isotermy — Teplotné pásy zemské — Ubývání teploty s výškou — Proměny denního a ročního chodu teploty — Roční teplotní výkyv — Teplotná proměnlivost — Literatura	77
Dynamika ovzduší. Atmosférický tlak a pohyb vzduchu — Barometrická minima a maxima — Ubývání atmosférického tlaku s výškou — Vzduchová proudění vodovavná a svislá — Větrné systémy zemské — Větry sezónní a místní — Vzduchové hmoty a jejich fronty — Putující cyklóny a anticyklóny — Tropické cyklóny — Literatura	89
Voda v atmosféře. Bilance ovzdušné vlhkosti — Kondensace vodních par — Oblaka a oblačnost — Vlastní atmosférické srážky — Zeměpisné rozšíření srážek — Roční rozdělení srážek a srážkové pásy — Rozšíření sněhu — Sněžná čára — Literatura	108
Klimatické typy a klimatické proměny. Vytváření a třídění klimatických typů — Podnebí a člověk — Literatura	127
Vodstvo	
Úkol a význam nauky o vodstvu. Hlavní rysy vodorovného složení zemského povrchu — Světový oceán a jeho rozdělení — Podmořský reliéf — Typy usazenin — Literatura	143
Mořská voda. Mořská hladina — Teplota na hladině oceánu — Teplota v hloubinách — Slatost a hustota mořské vody — Barva mořské vody — Led na hladině mořské — Literatura	151

<i>Pohyby mořské vody.</i> Vlnění — Mořské dmutí — Mořské proudy — Význam mořských proudů — Literatura	157
<i>Moře.</i> Ráz a rozdělení — Severní moře — Baltické moře — Středozemní moře — Rudé moře — Černé moře — Kaspijské moře — Člověk a moře — Literatura	168
<i>Jezera.</i> Vznik a topografický ráz jezer — Barva s průhlednost jezer — Chemické vlastnosti jezerní vody — Zásobování jezer — Tepelné poměry jezer — Led na jezerech — Zeměpisné rozšíření a velikost jezer — Cyklus jezerního vývoje — Typy jezer — Zeměpisný význam jezer — Bažiny a rašeliniště — Literatura	173
<i>Podzemní voda a prameny.</i> Druhy podzemní vody — Druhy pramenů — Minerální vody — Voda v trvale zmrzlé půdě — Význam podzemní vody a pramenů — Literatura	188
<i>Řeky.</i> Vznik říční soustavy — Rozvodí — Délka a vývoj toku — Fyzické vlastnosti řek — Pohyb proudící vody — Vodní bilance řek — Vodní stav řek — Teplota řek — Klimatická klasifikace řek — Proměny vodních stavů řek — Řeky a člověk — Literatura	196
<i>Ledovce.</i> Vývoj nauky o ledovcích — Fyzikální vlastnosti ledovců — Vyživování a táhání ledovců — Pohyb ledovců — Typy ledovců — Kolísání ledovců — Zeměpisné rozšíření ledovců — Literatura	209
Pevnína	
<i>Tvary zemského povrchu a jejich vznik.</i> Literatura	219
<i>Jevy sopčné.</i> Ráz sopčních jevů a sopčné hmoty — Sopčné tvary — Horké prameny, bahenní sopky a gejzíry — Zeměpisné rozšíření a počet sopek — Teorie vulkanismu — Sopčná činnost a člověk — Literatura	223
<i>Zemětřesení.</i> Oftesy a chvění půdy — Pojem a průvodní jevy zemětřesení — Síla a účinky zemětřesení — Rozsah a periodicitu zemětřesení — Příčiny zemětřesení — Šíření zemětřesných vln a jeho význam — Zemětřesení a člověk — Literatura	234
<i>Pevninotvorné pohyby.</i> Pohyby pobřežních čar — Příčiny pevninotvorných pohybů — Literatura	239
<i>Dislokace a tektonické pohyby.</i> Pojem dislokace — Dislokace svislé — Dislokace vodorovné — Vývoj stavby zemské kůry — Příčiny tektonických pohybů — Literatura	242
<i>Větrání a vznik půdy.</i> Rozpad a rozklad hornin — Druhy a typy půd — Literatura	255
<i>Doprava a hromadění hmot.</i> Pohyb hmot působením tíže — Klouzání sutí — Činnost ronu — Literatura	262
<i>Práce proudící vody.</i> Obecné poznámky — Doprava sutí — Doprava jemných částic — Řízení výmol a nános — Vývoj spádové křivky řek — Livil tektonických, eustatických a klimatických poměrů na řeky — Meandry — Jednostranné posuny řek — Boj o rozvodí — Ústí řek — Literatura	271
<i>Práce ledovců.</i> Obecné poznámky — Ledovcová doprava a ledovcové nánosy — Ledovcová eroze — Literatura	289
<i>Práce větru.</i> Deflace a korase — Přesypy — Spraš — Literatura	297
<i>Práce moře.</i> Abraze — Doprava hmot vlnami — Typy pobřeží — Ostrovy — Šelf a dno širého oceánu — Literatura	304
<i>Práce organismů.</i> Livil rostlinstva na zeměpisné prostředí — Livil živočišstva — Livil člověka — Literatura	313
<i>Typy reliéfu zemského povrchu.</i> Metody třídění a Davisova teorie — Hory, jejich typy a vznik — Pohoří vrássová — Kerná pohoří — Složitá pohoří — Klenby nebohlidomy — Literatura	318
<i>Údolí.</i> Druhy údolí — Podélný a příčný údolní profil — Literatura	334
<i>Ostatní povrchové sníženiny.</i> Literatura	340

<i>Plošiny.</i> Metody třídění plošin — Nížiny — Tabulové plošiny neboli tabule — Sečné plošiny — Paroviny — Literatura	342
<i>Tvary podmíněné horninami.</i> Tvary sprášové — Tvary krasové — Jiné povrchové tvary podmíněné horninami — Literatura	351
<i>Tvary podmíněné podnebím.</i> Literatura	367
 Rostlinstvo	
<i>Význam a vývoj zeměpisu rostlinstva.</i> Literatura	370
<i>Rostlinstvo a prostředí.</i> Životní podmínky rostlinstva — Podmínky klimatické — Podmínky edafické — Podmínky orografické — Podmínky biotické — Hospodářské vlivy — Komplexní působení ekologických činitelů — Šíření rostlin — Historický vývoj květeny — Areály, jejich tvary a znázornění — Literatura	372
<i>Rostlinná společenstva a formace.</i> Vznik rostlinných společenstev — Ráz a struktura rostlinných společenstev — Rozšíření rostlinných společenstev a formací	395
<i>Floristické oblasti zemské.</i> Holarktická neboli severní mimotropická oblast — Paleotropická oblast — Neotropická oblast — Kapská oblast — Australská oblast	399
 Živočištvo	
<i>Význam a vývoj zeměpisu živočištva.</i> Literatura	423
<i>Živočištvo a prostředí.</i> Šíření živočištva — Vývojová střediska živočištva — Areály jednotlivých druhů — Stěhování zvířat — Historický vývoj zvířeny	425
<i>Životní podmínky živočištva.</i> Vliv podnebí, půdy a biologických činitelů — Zvířena uzavřených stanovišť — Ekologické dělení živočištva	432
<i>Vodní prostředí.</i> Mořská zvířena — Zoogeografické oblasti světového moře — Sladkovodní zvířena	439
<i>Suchozemská zvířena.</i> Ráz suchozemské zvířeny — Ekologické dělení souše — Regionální členění souše na zoogeografické oblasti	446
<i>Charakteristika zoogeografických oblastí světa.</i> Notogea — Neogea — Paleogea — Arktogea	450
<i>Rejstřík věcný</i>	465
<i>Rejstřík místní</i>	501
<i>Rejstřík autorů</i>	511
<i>Rejstřík latinských názvů rostlin a živočichů</i>	521